

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในประเทศไทยมีเด็กที่ต้องเรียนรู้อีกภาษาที่สอง ซึ่งต่างไปจากภาษาแม่ที่ตนเรียนรู้มาตั้งแต่เกิดในครอบครัวของตน เพื่อการสื่อสาร และการเรียนรู้ในโรงเรียนได้แก่ เด็กในชนกลุ่มน้อยต่าง ๆ โดยเฉพาะชาวไทยภูเขา เช่น กะเหรี่ยง เข่า ม้ง เป็นต้น เด็กชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง ซึ่งเป็นเด็กชาวเขาที่มีจำนวนมากที่สุด ได้กระจัดกระจายอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ของประเทศไทย เด็กเหล่านี้มีสภาพแวดล้อมในการใช้ภาษาแตกต่างไปจากเด็กไทยพื้นราบส่วนใหญ่ เพราะใช้ภาษากะเหรี่ยงเป็นภาษาแม่ในชีวิตประจำวันและต้องเรียนภาษาไทยกลางเป็นภาษาที่สองเมื่อเข้าโรงเรียนในช่วงอายุ 5-6 ปีตามแนวนโยบายการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 ข้อที่ 3 ซึ่งกำหนดไว้ว่า "รัฐส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับบริการเพื่อเตรียมความพร้อมอย่างน้อย 1 ปี ก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา" การที่นักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงเหล่านี้ขาดประสบการณ์ทางภาษาไทยกลาง เนื่องจากไม่ใช้ภาษาที่เด็กได้ฟังในชีวิตประจำวัน ประกอบกับการที่เด็กนำเอากฎไวยากรณ์ของภาษากะเหรี่ยง ซึ่งเป็นภาษาที่หนึ่งมาใช้กับภาษาที่สอง คือ ภาษาไทยกลาง ทำให้เกิดความสับสนในการเรียนรู้อีกภาษาที่สอง (สุทินี สุขตระกูล, 2526) และมีปัญหาในการเรียนส่งผลให้การเรียนรู้อีกภาษาไทยในระดับประถมศึกษาเป็นไปได้ยาก เนื่องจากพื้นฐานทางภาษาไทยมีจำกัด ขาดทักษะ การฟัง การพูด เด็กเกิดความเบื่อหน่าย ท้อถอยในการใช้ภาษาสื่อความหมาย จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง ล้มเหลวในการเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2528)

จังหวัดกาญจนบุรี เป็นจังหวัดที่มีนักเรียนเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงอยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นจังหวัดที่ติดชายแดนประเทศพม่า นักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงเหล่านี้ ใช้ภาษากะเหรี่ยงเป็นภาษาแม่ในชีวิตประจำวัน และเมื่อเข้าโรงเรียนต้องเรียนภาษาไทยกลางเป็นภาษาที่สอง จึงทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวข้างต้นแล้ว (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี, 2536) ในการแก้ปัญหาดังกล่าว รัฐบาลได้มีโครงการแก้ปัญหาให้นักเรียนที่ไม่ใช้ภาษาไทยเป็นภาษา

ถิ่น เพื่อช่วยในการเรียนการสอนภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาที่สอง โดยได้จัดเป็นโครงการฝึกอบรมบุคลากรที่ต้องสอนนักเรียนระดับปฐมวัยที่ไม่พูดภาษาไทยที่บ้านซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีก็เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้สนับสนุน และส่งเสริมให้มีการขยายจำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาให้มากขึ้นครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อสร้างความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กก่อนวัยเรียน ประกอบกับจังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากในเขตท้องถื่นทุรกันดาร ดังนั้นสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรีจึงได้ดำเนินงานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในลักษณะโครงการ รวม 4 โครงการ โครงการหนึ่งในสี่ซึ่งสำคัญอย่างยิ่งคือ โครงการส่งเสริมการศึกษาในท้องถิ่นที่ใช้ภาษาอื่นมากกว่าภาษาไทย (สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี, 2536) เพราะภาษา คือ สาเหตุสำคัญของความสำเร็จ และความล้มเหลวในการเรียน เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้เกิดการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว เด็กจะค่อย ๆ พัฒนาการใช้ภาษาแม่ของคนตามลำดับอายุจนกระทั่งอายุประมาณ 6-7 ปีเด็กจึงเข้าใจและสามารถใช้ภาษาแม่ได้ถูกต้อง (สมิตรา อังวัฒนากุล และภาสินี ศรีทริฎ, 2528)

ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนนั้น ครูนับว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือให้เด็กเริ่มต้นจากจุดที่ถูกต้อง โดยเฉพาะเด็กที่เริ่มเข้าเรียนซึ่งเป็นชั้นที่จะต้องเพิ่มความละเอียดอ่อน หรือความระมัดระวังเป็นพิเศษ เพราะเป็นการวางรากฐานที่สำคัญสำหรับการศึกษารับขั้นต่อไป ครูจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด โดยในการเรียนการสอนนั้นครูจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งกิจกรรมที่ครูจัดขึ้นจะต้องสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความสนใจ กระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ โดยการเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับ อายุ สติปัญญา และประสบการณ์ของนักเรียน (วันดี วุฒิโกศล, 2522) ครูจะต้องใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธี เพื่อเร้าและกระตุ้นความสนใจของนักเรียน หรือใช้เป็นช่วงเปลี่ยนความสนใจในขณะที่นักเรียนกำลังเกิดความเบื่อหน่าย นักเรียนควรจะมีวิธีการเรียนรู้หลายวิธีเพื่อให้เกิดประสบการณ์ทั้งทางตรง และทางอ้อม ได้ค้นคว้าหาคำตอบ และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ครูควรจะเข้าใจในเรื่องของหลักสูตร เป้าหมาย เนื้อหาของบทเรียนทั้งหมด เพื่อจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปสู่ที่ไกลตัว จะทำให้เนื้อหาของบทเรียนนั้น ๆ น่าสนใจ และประสบผลสำเร็จ (ภาวิณี ทวีพชาคม, 2533)

อย่างไรก็ตาม ในการสอนเด็กเริ่มเรียนที่ไม่พูดภาษาไทยที่บ้าน เป็นเรื่องที่ต่างไปจาก การสอนตามปกติ ถ้าครูผู้สอนไม่มีความรู้เกี่ยวกับหลักการทางภาษาศาสตร์ และไม่ทราบเทคนิควิธี การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และขั้นตอนการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กนักเรียนที่มีปัญหา ทางภาษา อาจมีปัญหาการจัดการเรียนการสอนได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่ง ชาติ, 2529) นอกจากนี้ การ์ดเนอร์ (Gardner, 1968) พบว่า การจะประสบความสำเร็จใน การเรียนการสอนภาษาที่สองได้นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ทักษะคิด แรงจูงใจ รวมทั้งวิธี การเรียน ลักษณะส่วนตัวของผู้เรียน เช่น กล้าพูด กล้าแสดงออก ฯลฯ ตลอดจนประสบการณ์ด้าน ภาษาที่หนึ่งของผู้เรียน คุณภาพของครูผู้สอน และความสามารถด้านการสอน (แรมสมร อยู่สถาพร, 2532) ดังนั้นครูซึ่งเป็นผู้จัดและดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาในห้องเรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี เพราะเป็นผู้ที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะทำให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในขณะที่มีการเรียนการสอนครูกับนักเรียนจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอยู่เกือบตลอดเวลาซึ่งมีทั้งพฤติกรรม ทางวาจา ซึ่งหมายถึงพฤติกรรมที่ครูและนักเรียนแสดงออกเพื่อสื่อความหมายระหว่างกัน โดยการ พูดหรือการอ่านออกเสียง และพฤติกรรมที่ไม่ใช่ทางวาจา ซึ่งหมายถึง พฤติกรรมที่ครูและนักเรียน ไม่ได้แสดงออกทางวาจาแต่เป็นการแสดงท่าทาง (นวลรัตน์ วัฒนชนนท์, 2527)

ในจังหวัดกาญจนบุรี ครูชั้นเด็กเล็กส่วนใหญ่เป็นครูที่จบใหม่ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ไม่มีภูมิภาเนาอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี อีกทั้งยังไม่มีประสบการณ์และไม่มีความรู้ในการสอนภาษาที่ สองให้แก่เด็กเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงชั้นเด็กเล็กมาก่อน ประกอบกับการอบรมที่ได้รับในอดีตที่ ผ่านมา มุ่งเน้นเทคนิคการสอนโดยทั่วไปเป็นสำคัญ จึงทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถสอนนักเรียนชั้น เด็กเล็กให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแนวการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กในชั้นบท และประสบปัญหาใน การจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง สมควรได้รับการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา การจัดการเรียนการสอนดังกล่าว

ด้วยเหตุนี้ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการสอนของครูที่มีนักเรียนเป็นชาวเขาเผ่า กะเหรี่ยง จึงเป็นเรื่องจำเป็นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการส่งเสริม และปรับปรุงการสอนของ ครูให้มีประสิทธิภาพเต็มที่ อันจะเป็นประโยชน์โดยตรงแก่เด็กชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงต่อไป ในการ ศึกษาพฤติกรรมการสอนซึ่งเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน เพื่อระบุปัญหาการสอนของครูจำเป็นต้อง อาศัยระเบียบวิธีทางวิจัยทั้งเชิงปริมาณโดยการใช้แบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นภาพรวมของ

ครูทั้งจังหวัด และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นการศึกษาปรากฏการณ์สังคมจากสภาพแวดล้อมตามความเป็นจริงทุกมิติ เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์กับสภาพแวดล้อม เป็นการแสวงหาความรู้ และใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัยเป็นหลัก เพื่อที่จะได้ข้อความรู้ที่สามารถจะอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน ระหว่างครูกับนักเรียนได้อย่างละเอียดละออ (สภางค์ จันทวานิช, 2535)

ผู้วิจัยซึ่งมีประสบการณ์ตรงในการสอนเด็กก่อนวัยเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงได้ทำการศึกษาริเริ่มต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูที่สอนเด็กก่อนวัยเรียน ชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง และพบว่า ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงมีปัญหาเพราะอุปสรรคทางภาษาเป็นสำคัญ เนื่องจากครูไม่เข้าใจและพูดภาษากะเหรี่ยงไม่ได้ ส่วนนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงก็ไม่เข้าใจ และพูดภาษาไทยไม่ได้ จึงทำให้ทั้งครู และนักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายทอดถอนใจในการใช้ภาษาสื่อความหมาย นักเรียนไม่ยอมมาโรงเรียน ครูไม่รู้จะสอนอย่างไร เพราะครูกับนักเรียนไม่สามารถสื่อสารกันให้เข้าใจได้ทำให้การเรียนการสอนชะงักขาดประสิทธิภาพเกิดความล้มเหลวในการเรียน ไม่มีความก้าวหน้าในการเรียนขั้นสูงขึ้นไป ประกอบกับการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัยพบว่า แม้ได้มีการศึกษาปัญหาและวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยกลางของเด็กชาวเขาเผ่าต่าง ๆ มาบ้างแล้วเช่น ประสงค์ ราชณสุขและคณะ (2532) พบว่า "เด็กชาวเขาทุกคนมีปัญหาการพูดไม่ชัด ได้แก่ เสียงพยัญชนะต้น ร ง ส ฬ เสียงพยัญชนะควบกล้ำ ร ล และเสียงพยัญชนะตัวสะกด ง น ม ก ค บ เสียงสระได้แก่ อา แอ อี เอื้อ อัว เอื้อะ และเสียงวรรณยุกต์จัตวา" เป็นต้น แต่ก็เป็นการศึกษาเกี่ยวกับระบบหน่วยเสียงเพื่อช่วยให้เด็กเหล่านี้ออกเสียงในภาษาไทยกลางให้ชัดเจนขึ้นเท่านั้น ยังมิได้มีงานวิจัยใดที่ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนของครูที่จำเป็นต้องสอนเด็กชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง โดยใช้ภาษาไทยเป็นสื่อในการเรียนการสอน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า 1) อุปสรรคทางภาษาก่อให้เกิดปัญหาอย่างไรในชั้นเรียนเกี่ยวกับปัญหาการสอนของครู และปัญหาการเรียนรู้อัน และการดำเนินชีวิตในชั้นเรียนของนักเรียน 2) ครูและนักเรียนแก้ปัญหาอย่างไร ผลที่ตามมาหลังจากการแก้ปัญหาของครูเป็นอย่างไร และผลที่ตามมาหลังจากการแก้ปัญหาของนักเรียนเป็นอย่างไร และผลที่ตามมาดังกล่าวนำไปสู่สถานการณ์ใด เช่นไร เพื่อได้ข้อมูลพื้นฐานในการเตรียมครูที่ต้องสอนนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงว่า จะต้องเผชิญสถานการณ์อะไร อย่างไร มีวิธีแก้ไขปัญหาคืออย่างไรบ้างที่ควรนำมาใช้ ตลอดจนควรหลีกเลี่ยงวิธีอะไรที่อาจก่อให้เกิดปัญหาซ้ำซ้อนตามมาภายหลัง

คำถามในการวิจัย

1. อุปสรรคทางภาษาก่อให้เกิดปัญหาต่อไปนี้ได้อย่างไร
 - 1.1 ปัญหาการสอนของครูในชั้นเรียน
 - 1.2 ปัญหาการเรียนรู้นักเรียนในชั้นเรียน
2. ครูแก้ปัญหาในการสอนอย่างไร แต่ละวิธีก่อให้เกิดผลที่ตามมาอย่างไร
3. นักเรียนแก้ปัญหาในการเรียนรู้อย่างไร แต่ละวิธีก่อให้เกิดผลที่ตามมาอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสาเหตุ และลักษณะปัญหาและวิธีการแก้ปัญหา ตลอดจนผลที่ตามมาภายหลังการแก้ปัญหาที่เกิดจากอุปสรรคทางภาษาของครู ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กเล็ก 5-6 ปี ในชั้นเด็กเล็ก
2. เพื่อศึกษาวิธีการแก้ปัญหาการเรียนรู้นักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่อายุ 5-6 ปี ในชั้นเด็กเล็ก

ขอบเขตของการวิจัย

1. วิธีการดำเนินการวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยอาศัยข้อมูลเป็นระยะเวลาติดต่อกันนาน 2 เดือน
2. ตัวอย่างประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ
 - 2.1 ประชากรที่ครอบคลุมสอบถาม ในการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น คือ ครูที่สอนชั้นเด็กเล็ก ที่มีนักเรียนส่วนหนึ่งเป็นนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2537 จำนวน 23 คน
 - 2.2 ตัวอย่างประชากรในการสังเกต และสัมภาษณ์ ในพื้นที่ ได้แก่ ครู และนักเรียนชั้นเด็กเล็กที่สุ่มอย่างเจาะจงจากประชากรโรงเรียนในระยะที่ 1 ดังนี้ คือ

โรงเรียนเมะเฮ้า (นามสมมุติ)	ครูชั้นเด็กเล็ก 2 คน	นักเรียน 23 คน
โรงเรียนสะมีฮอ (นามสมมุติ)	ครูชั้นเด็กเล็ก 1 คน	นักเรียน 10 คน

คำจำกัดความ

ปัญหาของครูในการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การที่ครูไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในแผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก

อุปสรรคทางภาษา หมายถึง สิ่งที่ขัดขวางการจัดการเรียนการสอนของครูและ/หรือ การเรียนรู้ของนักเรียนทำให้ได้ผลช้าหรือไม่ได้ผลตามที่บุคคลนั้นต้องการ ในที่นี้หมายถึง การไม่รู้ภาษากะเหรี่ยงของครู และการไม่รู้ภาษาไทยของนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่ใช้เพื่อช่วยให้สามารถเรียนรู้ได้ตามที่ตนต้องการ

ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน หมายถึง การที่นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้จากครู และกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

การแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน หมายถึง เทคนิค หรือวิธีการที่ครูใช้ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และ/หรือที่นักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงใช้ เพื่อช่วยให้สามารถเรียนรู้ได้ตามที่ตนต้องการ

ครู หมายถึง ผู้สอนประจำในชั้นเด็กเล็ก ที่มีนักเรียนส่วนหนึ่งเป็นเด็กชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่พูดภาษาไทยไม่ได้และเป็นผู้สอนที่ไม่เข้าใจและพูดภาษากะเหรี่ยงไม่ได้ หรือเข้าใจและพูดได้น้อยมาก ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2537 นักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง หมายถึง นักเรียนที่มีคุณสมบัติต่อไปนี้ คือ

1. อายุระหว่าง 5-6 ปี
2. เริ่มเข้าเรียนชั้นเด็กเล็ก ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ในปีการศึกษา 2537 โดยไม่มีประสบการณ์อยู่ในโรงเรียนมาก่อน
3. อาศัยอยู่ในชุมชนที่เป็นชาวไทย-กะเหรี่ยงและพูดภาษาดั้งกะเหรี่ยงเป็นภาษาแม่ชั้นเด็กเล็ก หมายถึง ชั้นเรียนที่รับเด็กที่เข้าเกณฑ์บังคับอายุระหว่าง 5 - 6 ปี ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2537

ข้อตกลงเบื้องต้น

ระยะเวลาที่แตกต่างกัน ของการตอบแบบสอบถามของครูแต่ละคน ภายใน 1 ภาคเรียน ไม่มีผลต่อความเปลี่ยนแปลงในการตอบ

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ และการเรียนการสอนภาษาที่สอง ความรู้เกี่ยวกับชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในจังหวัดกาญจนบุรี สภาพการจัดการเรียนการสอนให้แก่เด็กก่อนวัยเรียนที่พูดภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และสร้างกรอบแนวคิดในรูปของดัชนีแล้วบันทึกลงในกระดาษแข็ง

2. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากแบบสอบถาม

2.1 กำหนดประชากรผู้ตอบสอบถามเป็นครูผู้สอนชั้นเด็กเล็ก ที่มีนักเรียนส่วนหนึ่งเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงในชั้นเด็กเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2537 จำนวน 23 คน

2.2 สร้างเครื่องมือ เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ คือ ตอนที่ 1 สภาพภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของครู ตอนที่ 3 ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนโดยสร้างเครื่องมือ ความแนวคิด ทฤษฎี ที่ศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเครื่องมือที่สร้างไปทดลองใช้กับตัวอย่างประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับประชากรจริง แก้ไขปรับปรุง จากนั้น นำเครื่องมือไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์

2.3 ส่งแบบสอบถามแก่ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กที่มีนักเรียน ส่วนหนึ่งเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงของโรงเรียนต่าง ๆ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี ปีศึกษา 2537 จำนวน 23 คน

2.4 รวบรวมแบบสอบถามที่ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็ก ที่มีนักเรียนส่วนหนึ่งเป็นนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงของโรงเรียนต่าง ๆ ส่งคืนมาให้ผู้วิจัยได้รับคืน 19 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.6%

2.5 นำแบบสอบถามมาเฉลยหาค่าสถิติร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

- 2.6 สรุปข้อค้นพบจากแบบสอบถาม และเสนอในรูปแบบความเรียง
- 2.7 ตั้งสมมุติฐานเบื้องต้นและคำถามที่ต้องการค้นหาจากการศึกษาทศนาม

3. เก็บข้อมูลภาคสนาม มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้คือ

3.1 กำหนดประชากร เป็นครูและนักเรียนชั้นเด็กเล็ก ปีการศึกษา 2537
โรงเรียนเมแฮ (นามสมมุติ) และโรงเรียนสะมีฮอ (นามสมมุติ) จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็น
ครูจำนวน 3 คน และนักเรียนจำนวน 33 คน

3.2 สร้างเครื่องมือ เครื่องมือประกอบด้วย แบบบันทึกสภาพทั่วไปของ
โรงเรียนและชุมชน แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอน ระหว่างครูกับนักเรียนในชั้นเรียน
และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่มีข้อความเกี่ยวกับปัญหา และวิธีแก้ไขปัญหาในการเรียน
การสอน ระหว่างครูกับนักเรียน โดยสร้างเครื่องมือตามแนวคิดทฤษฎีที่ศึกษาจาก เอกสาร ตำรา
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเครื่องมือที่สร้างไปทดลองใช้กับตัวอย่างประชากร ที่มีคุณสมบัติ
ใกล้เคียงกับประชากรจริง แก้ไขปรับปรุง จากนั้นนำเครื่องมือไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แล้วนำ
มาแก้ไขปรับปรุงให้สมบูรณ์

3.3 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการสังเกตกับการสัมภาษณ์ครูและนักเรียน อย่างไร
เป็นทางการ ในโรงเรียนเมแฮ (นามสมมุติ) และโรงเรียนสะมีฮอ (นามสมมุติ) โดยการที่
ผู้วิจัยเข้าไปอยู่ในชุมชนที่จะศึกษา และบันทึกพฤติกรรมและคำพูดประชากรในขณะที่มีการเรียนการ
สอนในชั้นเรียนระหว่างครูกับนักเรียนในแต่ละสัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน โรงเรียนละ 2 วัน
สลับกันไป เป็นระยะเวลา 2 เดือน

3.4 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการบันทึกพฤติกรรม ระหว่างครูกับ
นักเรียนมาวิเคราะห์ โดยใช้ระเบียบวิธีการเชิงคุณภาพ ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ที่สำคัญ ดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 กำจัดข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยดัชนีเป็นกรอบความคิด

ขั้นที่ 2 จำแนกและจัดหมวดหมู่ข้อมูลดิบตามแนวของดัชนี แล้ว

เปรียบเทียบข้อมูล ในหมวดเดียวกันและวิเคราะห์ส่วนประกอบของข้อมูล เพื่อค้นหาแบบแผนและ/
หรือความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลแล้วสร้างข้อสรุปย่อและบทสรุปชั่วคราว

ขั้นที่ 3 ตีความข้อมูล

ขั้นที่ 4 ใช้ตรรกะ เชื่อมโยงข้อมูลเพื่ออธิบายสาเหตุของปรากฏการณ์

ที่พบ

ขั้นที่ 5 เก็บข้อมูลเพิ่มตรวจสอบสมมติฐานชั่วคราว

ขั้นที่ 6 ตรวจสอบข้อมูล

ขั้นที่ 7 ทำบทสรุปและพิสูจน์บทสรุป โดยเปรียบเทียบความแตกต่าง

ของข้อมูล

4. นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมานำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปราย โดยใช้วิธีการพรรณนาวิเคราะห์เป็นหลัก โดยเปลี่ยนชื่อเฉพาะทุกชื่อที่ปรากฏในรายงานการศึกษานี้ให้เป็นชื่อสมมติทั้งหมดแล้วยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่พบประกอบในแต่ละประเด็น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนสำหรับเด็กชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง โดยครูที่พูดภาษาไทย
2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูที่จะเข้าใจ และช่วยพัฒนาภาษาไทยกลางให้แก่เด็กชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงได้ตามขั้นตอนที่เหมาะสม และสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้อาษาที่สองของเด็ก

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย